

Ա Չ Գ Ա Յ Ի Ն

ՏՆՕՐԷՆ ԻՄԱՍԻՐ

Ե Ի

ՊԱՏԱՍԻԱՆԱՏՈՒ

Նիկ. Մ. ԹԻԻՆՊԵՆՏԱՆ

ԳԻՆ 30 ՓԱՐԱՅ

ԻՄԱՍԻՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա Բերքմալ Բաղար
Իսկ խանի դէմը Սամուր փո-
զոց Թիւ 8

Կ. ՊՈԼԻՍ 11 ՅՈՒՆԻԱՐ

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Գրեւորանաժողովոյ գործն անցա-
լող եղաւ Դրան ընդգրկութեամբ,
սակայն սորա հետեւեալը նոր և զար-
մանալի կայսութիւն մը յառաջ բե-
րել կ'սկսի Եւրոպայի մէջ, ինչպէս որ
ալ իրաւամբ կ'յուսացուէր: Տէրու-
թիւնք, փոխանակ Բ. Դրան դէմ ել-
նելու իրենց գլխաւոր առաջարկու-
թիւնն ու պայմաններն մերժուած
ըլլալու հետեւ, զորոքս լրացու գէտ
յարձակիլ, — որոց յարձակմանը
սակայն մամիկ անպարտէն գուրս չե-
կըսէ գեա —, և այս յարձակմանց
առաջին նշանը տալ կերելին Գերմա-
նիա և Գաղղիա:

Իրաւունք չունէինք երբ երկու
օր յառաջ կըսէինք թէ մեր տեսու-
թիւնը լոկ Արեւելեան խնդրոյն նը-
կատմամբ ըլլալով, եթէ ասոր ներ-
քէն Արեւմտեան խնդիր մը կամ
երրորդ, տէրութեանց իրարու դէմ
զազանաբար դարան նիւթելու գի-
տուններ ելնէին, ասի մեր տեսու-
թեանցը նպատակէն դուրս և օտար
կ'համարուէր: Ասի լոկ կասկած մըն
էր այն ատեն մեր կողմէն յայտնը-
ուած, որ այժմ ճշմարտիլ կ'սկսի:

Գաղղիա, որ մինչև յարգ լուիկ
և անտարբեր դիրք մը բռնած կ'կե-
նար, Արեւելեան գործոց նկատմամբ
Գերմանիոյ քաղաքականութիւնն ի-
մանալուն պէս՝ իսկոյն սկսաւ ինքն
ալ պատերազմական պատրաստու-
թիւններ տեսնել, որոց հետ միատեղ
սկսաւ նաև գաղղ. թերթերուն ալ՝
Գերմանիոյ Արեւելեան քաղաքակա-
նութեանը նկատմամբ այլևայլ մեկ-
նութիւններ տալու ելնելը:

Գաղղիացւոյ այս յեղակարծ շար-
ժումը առիթ տուաւ գերմանական
կէս պաշտօնական թերթերուն, որ
ասոնք ալ գաղղ. լրագրաց դէմ յար-
ձակին կծու և խիստ յօգուածնե-
րով, հանկնտեւ համար թէ իրենք
սխալ ճանցած ու մեկնած էին Գեր-

մանիոյ արեւելեան քաղաքականու-
թիւնը, և թէ կ'յուսան թէ Գաղղի-
ոյ պատրաստութիւններն ալ սրտե-
րազմադրական նպատակ մը չունին:
Հեռագրին մեղ հազորդած հա-
մառօտ տեղեկութիւններն մինչև հոս
կ'համին, թէպէտ այս երկու աղ-
գաց մէջ վէճը երթալով սաստկանա-
լու վրայ է:

Ասկէ աւելի բան մ'ըսելու հա-
մար նորանոր տեղեկութեանց ազա-
նելու հարկադրուելով, առ այժմ
սա՛ կուզեմք բնէ թէ, Արեւելեան
խնդիրը վերջնապէս կարգադրելու
համար զիսկէ Գերմանիոյ հետ
փոխանորդներ գրկող տէրութիւննե-
րէն, Թուրքիոյ քրիստոնէից կեցու-
թիւնը բարեօրէն նպատակաւ
հանդերձ, եթէ իւրաքանչիւրն իրա-
րու հետ ունեցած հին ու ապագայ
հաշիւներն մարբելու դիտումներ ու-
նեցած չըլլային, իրենց մէջ ամիսոփ
միութիւն ու զօրութիւն մը գոյացը-
նելով, կրնային իրենց առաջարկու-
թիւններն ալ Բ. Դրան ընդունել տա-
լու հեղինակութիւն մ'ունենալ Բայց
որովհետեւ անկեղծ չէր իրենց այս
միութեան նպատակը, իրենց այս
միութեան ընծայած առերեւոյթ կեր-
պարանքին հակառակ, հետեւաբար
իրաւունք և առիթ տուած եղան Բ.
Դրան որ սա ալ իրենց անմիաբանու-
թենէն օգուտ քաղելով առ ոտն կո-
խելու ելնէ պահանջունին:

Օրինակի համար, Գերմանիոյ
սա՛ նպատակը կ'վերնայուի թէ
Պիզմարք իշխանը կուզէ որ անպար-
ճառ Ռուսիոյ և Թուրքիոյ մէջ պա-
տերազմ մը գայ յառաջ, որպէս զի
Ռուսիա ճաճկաստանի պաշտպանու-
ղական ահեղ զօրութեանն առաջը
ընդ երկար մաքառելով, թէ զին-
ւորական զօրութիւնը և թէ՛ դան-
ձային միջոցներն բոլորովն սպառի,
յորմէ յետոյ անկարելի կըլլայ այլևս
Ռուսիոյ հետ Գաղղիոյ դաշնակցու-
թիւն մը կազմելը Գերմանիոյ դէմ,
որովհետեւ Գերմանիա ալ զՌուսիա
տկարացնելով՝ ապագայ սպառնալ-
եաց վտանգէ մը ազատած կըլլայ:

Նմանապէս ուրիշ այլևայլ գի-
տուններ ալ միւս տէրութեանց կըն-
ծայուի, որք սակայն հաւանականու-
թենէ հեռի չեն, սակայն իրենց այս
հաշիւները Արեւելեան խնդրոյն քո-
ղովը ծածկել ուզելուն, և Պօլոյ
Քոնֆերանսին մէջ իւրաքանչիւր տե-
րութիւն իրարմէ տարբեր ու զա-
նազան ունեցած շահերն ու լի-
տուններն յաջողցնելու նպատա-
կաւ մը շարժած ըլլալուն համար էր
որ մէջերնին ամիսոփ միութիւն մը
չ'կարենալով կազմել, առիթ տուն
Բ. Դրան որ իր զիջողական թիւաց-
կան դիրք մը առնու և պինդ բըռ-
նելով կենաց, որոյ հետեւանքն ամե-
նուն ալ ծանօթ է:

Ասկէ զատ Բ. Դրան իր ընդ-
գրկութեանը վրայ պնդելուն ուրիշ
պատճառ մ'ալ ունէր:

Բ. Դրան և մեծ տէրութեանց
մէջ իրաւախօհութեան մը մասին
կեցած դժուարութիւնքն արդարեւ
ոչ այնքան պահանջուած բարեկու-
րագմանց վրայ կ'կայանար, որքան
որ համազգ. հսկող յանձնաժողովոյ
մը խնդրոյն վրայ:

Քոնֆերանսի նախնական ծրագ-
րին բոլոր կետերն ալ լուծուած և
ընդունուած կ'համարուէին ըստ ըս-
կեղքան՝ օամ: Նոր Սահմանադրու-
թեամբ: Անհամաձայնութիւնը յայնմ
միայն կ'կայանար թէ Բ. Դրանը
կուզէր որ տէրութիւնք դահ լինին
իւր հպատակացն առաջը հանդիսա-
ւոր կերպիւ յանձն տուած պար-
տականութեամբը, մինչդեռ տե-
րութիւնք ալ չէին ուզեր հաւատալ
ու վստահիլ այդպէս պարտականու-
թիւն մը յանձն առնելուն, առար-
կելով թէ անցեալին իրաւունք կ'տայ
իրենց իր վրայ անվստահ ըլլալու:

Վստահութիւն ըսուած բանը
չ'հրամայուի, ասի զգացում մ'է,
ի՛կ քաղաքականութեան մէջ չա-
փաղանց զգացումէ մ'ալ պէտք է ըզ-
գուշանալ, որ շատ անգամ գէշ խոր-
հըրդատու մ'է: Տարակոյս չկայ որ
ոչ ոք կրնայ բոկ թէ 1856էն ի վեր

Թուրքիոյ կառավարութիւնը բոլոր իր խոստացած բարենորոգումները գործադրած է. իսկ բնել թէ բնաւ ու է յառաջադիմութիւն մ'ալ չէ՛րրած, այդ ալ ճշմարտութեան հա- կառակը խօսել է: Ինչ որ ալ լինի, պէտք էր որ ֆօնֆէրանսը իր աճա- պարանօք ինկած յոռի շրջանէն ա- զատելով դուրս ելնէ:

Դուռը կ'յայտարարէ թե ինքն իր երկրին աէրն է, և չկրնար ըն- դունիլ որ օտար մը շարունակ իր ներքին գործոցը միջամտելու իրա-ւունք մ'ունենայ: Արդ. երկու քէն մէկը. կամ այն է որ ֆօնֆէրանսը միտքը դրած էր բռնութեամբ ըն- դունել տալ իր առաջարկութիւնը Դրան, — և այն ատեն վերջնագէր մը պիտի տայ —, կամ այն է թէ բնաւ հոգն անդամ չպիտի ըլլայ հարկադրիչ միջոցներ գործածել, — այն ատեն ալ իմաստաբար վտր- ուած պիտի ըլլար, իւր արժանեացը յատուկ պատուով մը դուրս ելնե- լու համար բանակցութիւնները չը խզելով:

Գլխաւորաբար պէտք է զգու- շանամք ինքզինքնիս խաբելէ: Շատ մը թերթերուն մէջ պարմանօք հե- տեւեալ խօսքերը կ'տեսնուին, «եթէ Դուռը զիջում չընէ, փոխանորդ-ը պիտի մեկնին Պօլսէն» և կամ «եթէ փոխանորդ-ը մեկնին՝ օսմ: կայսրու- թեան ալ տարին լնացած է» և կամ «նաւատորմիդներու ցոյց մը բաւա- կան է Դուռը հնազանդութեան բե- ղաքանութիւն մ'է»: Ամեն մարդ- զիտէ թէ իրազօր փոխանորդաց մեկնիլը, Տաճկները չվախցնելն զատ, անգլիի ծայր ալ կուրախացը- նէ զանոնք. ինչու որ ասոնք մէկ բան մը միայն կուզեն, այն է թէ Եւրոպա զիրենք առանձինն թողու իրենց հակառակորդացը հետ: Եւ ամեն մարդ-ը քնելու է ինքնիրեն իր եթէ օսմ: կայսրութեան գոյութիւն- նը՝ տանեկեալ լիազօր փոխանոր- դաց Կ. Պօլսոյ մէջ ներկայութենէն կախումն ունի, այդպիսի կայսրու- թիւնմը չուտով ջնջուելու է աշխար- հացոյց տախտակին վրայէն: Դաւով նաւատորմիդներու ցոյցերուն, ասի ալ դեսպանաց մեկնելն ոչ նուազ ապարդիւն փորձ մ'է, եթէ այդ ցոյցին ետեւէն զօրքերը ցամաք չպի- տի հանուին, այսինքն տէրութիւնք Բ. Դրան դէմ պատերազմ մը չպիտի ընեն:

Վերջ տալու է բաւերուն, պա- րագ սպառնալեաց և պղտոնական ցոյցերուն: Եւրոպա չուզեր օսմ: կայսրութիւնը կործանել, ինչու որ ասի պէտք է գեւ. իւր հաւասարա- կըջութիւնը պահելու համար: Յօ- շտեալ Տաճկաստան մը պիտի բաղ- կանայ այն ատեն խել մը փօքրիկ Պետութիւններէ որք անկարող պի- տի ըլլան իրենք իրենց ապրելու, և որք կամ մշտապէս յեղափոխութեանց վառարան ու կեդրոն մը պիտի ըլ- լան, կամ ռուսական գաւառացե-

տութիւններ: Ահա ասոր համար Եւ- րոպայի շահն ալ կ'պահանջէ որ Թուրքիա լաւ ու բարւոք վարչու- թիւն և կառավարութիւն մ'ունե- նայ:

Արդ. Թուրքիոյ արդի կառա- վարութիւնը որ հրապարակաւ պար- տականութիւն ստանձնեց անցելոյն սխալումները դարմանելու, և իր հպատակներն ալ իշխանութեան մասնակցիլ հրաւիրելու, կ'պահանջէ որ սպասեն և թող տան իրեն դոր- ծել սկսելու: Եթէ պատասխանեն իրեն թէ չեն ուզեր սպասել, Դու- ռը կ'կրկնէ թէ ինքն ալ 600,000 հաւտ սուխ ունի իր ձեռքին տակ՝ յար- գել տալու համար իր անկախու- թեան ինքն:

Ասի ինչպէս կ'տեսնուի, սուկ նիւթական զօրութեան մը խնդիր է որ կ'ներկայանայ վերջապէս. ֆօն- ֆէրանսն ու Եւրոպա, միտք ունին Թուրքիոյ դէմ պատերազմելու, եւ բոլորական հաւատարմութեան խանգարումն ու կործանման վտան- դը աչք առնելով, և այն ալ ոչ ու- րիչ բանի՝ բայց եթէ սպասել չուզե- լու համար որ Դուռը ժամանակ ու- նենայ և կարենայ իր բարենորոգ- մանց ծրագիրը գործադրելու:

Ասի մեզ բացարձակապէս ան- կարելի կ'թուի:

ՏԵՂԱԿԱՆ

Դեսպանաժողովոյ վերջին նստին մէջ ֆօնֆէրանսի ծրագրին մերժուե- լուն առթիւ, ինկաթիւմ զօրապե- տին յարուցած երէտեի և յունա- կան խնդրին երէկուան թերթոյնիս համառօտիւ ծանուցիւք: Այսօր կու- ղենք այդ կետին վրայ քիչ մ'աւելի մանրամասնօրէն խօսիլ:

Երբ Սալֆէթ փաշայ նիստին դոց- ուիլը, և Լորտ Սալիսպըրի ալ ֆօն- ֆէրանսին այլևս լուծուած ըլլալը կը յայտարարեն, անգլիէն ինկաթիւմ զօրապետը օտքի վրայ ելնելով եր- կար տեղեկագիր մը կ'կարդայ, բար- կութիւնը դէմքին վրայ ակներև նըշ- մարուելով, որոյ եթէ մ'չ բնագիրը՝ դէթ ամիսիկեալ իմաստը հետեւեալն է:

«Մեր նպատակն էր՝ կըսէ՝ խա- ղադութիւնը վերահաստատել, որ չ'յաջողեցաւ: Ասկից առաջ օսմ: կա- ռավարութիւնը այլ և այլ միջոցնե- րով համադրով զերբապա, միլիոնաւ- ռօր օսկի փոխ առաւ, վերջն ալ ե- ղաւ ըսելու թէ չկրնար վճարել Աս- լիկից առաջ խել մ'օրէնքներ ու կա- ճողներ հրատարակեց, բայց մէկն ալ չ'գործադրեց: Հիմակուան հրա- տարակած նոր սահմանադրութիւնն ալ, տեղւոյն և կացութեանը նա- ղելով, չ'կարենալ գործադրելն ու արդիւնաւորելը ամենայնպէս բան մ'է: Մ'ը նպատակը երկրին բար- ռութեան իրական ապահովութեան մը տակ առնուլ էր, զոր չ'ճանչեց

«Դուռը, և մերկց ու Եւրոպաց «տէրութեանց ծրագիրը, որն որ մի- ճնակ երեք գաւառաց վերակազմու- թեանը վերաբերուն համար, ար- «գելք մ'եղած էլ մեզ իր սեղմեալ «ու սահմանափակալ հանգամանօ- «քը, բարւոքմն պէտք ունեցող «միւս գաւառա խնդիրն ալ այս «ժողովոյն մէջ յաւալ բերելու: Թը- «րակիոյ, Մակեդոնիոյ և Կրէտէի «յոյն ժողովրդոց կողմէն դանդա- «տագրեր ուղղեալ էին դեսպանաժո- «ղովոյ, որոց «ք կարևորութիւն «տալով հոս չ'հանցինք: Իսկ որով- «հետեւ չկայ այլևս ծրագիր մը՝ որ «Բ. Դրան ըլլալիք տէրութեանց դի- «տադրութիւններն ու առաջարկու- «թիւնները սահմանափակէ այսուհե- «տեւ, աւտի և Կարկ կ'համարիմը- «րոյիչեալ յոյն ժողովրդացը դանդա- «տած բարւոքմն խնդիրն ալ այս «առթիւ Բ. Դրան ուշագրութեանը «մերկայացնելու»:

Ինկաթիւմ զտապետին այն տե- ղեկագրին ընթերցումէն յետոյ, որ բաւական երկար կ'տեւէ, Սալիսպըրի մարդիկն և միւս իրազօր փոխանորդ-ը ալ հետզհետէ կ'յայտարարեն թէ, այսուհետեւ ոչ միայն այդ երեք ա- պքատամբ գաւառաց, այլև Թուր- քիոյ առհասարակ բոլոր քրիստոնեալ ժողովրդաց ալ վեճակը անխախտ պի- տի պահանջին որ նկատադրութեան առնու Բ. Դուռը:

Այս դիտողութեանց կարծեմը թէ Սալֆէթ փաշայ (պատասխան չէ տուեր. սակայն ֆօնֆէրանսին լուծմանը պահուն՝ տէրութեանց դեսպանաց յանկարծ այսպիսի յայ- տարարութիւն մ'ընելը՝ ապագային մէջ Դրան առաջ ոչ նուազ մտա- ծելու և զբաղման նորանոր առար- կայներ հանելու գիտաւորութիւն մ'ունեցած ըլլալին կ'հաստատէ այժմէն:

Տեսնենք ֆօնֆէրանսին լուծ- ուիլը՝ ինչ բանի տեղի պիտի տայ: Սակայն վստահելի աղբիւրէ մ'ալ կ'իմանամք թէ երկու տէրու- թեանց դեսպաններն, սրահէն դուրս ելնելու ատենին, Սալֆէթ փաշայի հետեւեալ խօսքն քսեր են:

«Մեք ձեզի դէմ պատերազմ չ'պիտի հրատարակեմք, ծրագիրնիս մերժելնուդ համար, սակայն դուք ալ ջանացեք որ Սահմանադրու- թիւնիդ անթերի և վաղ ընդ փոյթ գործադրէք, և այն ատեն Եւրոպա ալ բան մը չ'պիտի ունենայ ձեզ ա- ռարկելու և ձեր գործերուն խառ- նուելու»:

Այս խօսքը բաւական է ցոյց տալու համար թէ Արեւելեան խնդ- րոյն կնճիւղ ո'ր կողմէն պիտի սկսի լուծուելու:

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ե.

Երբ երկրի մը տապադրութիւնն ազատ ըլլայ, երկրին ակտերը շուտ և ճշմարիտը երևան կ'ենեն, և երբ չարիքն իր իրականութեամբ անվե-

հեր յայտնուի, դարմանն ալ արագ
և հիմնական կըլլայ:

Վանայ աղետալի հրդեհն այնպի-
սի՝ ատեն մը տատանեցաւ, որ տա-
կաւին նախկին քանոն վարչութեան
բեկորները կենտրոն կ'աւելնէ: Օսմ.
նոր Սահմանադրութեանը հրատարա-
կութեան՝ ամենուն առած աղա-
տութեան վստահութենէն ի վեր
դեռ նոր և հետզհետէ երեւան ելնել
կսկսի թէ ի՞նչ չարագործ և մեղա-
պարտ ձեռքերու արդիւնք է եղեր
Վանայ այդ պատուհասը:

Վերջին հասած լուրերը կ'հաս-
տատեն թէ այդ արէտքը, ո՛չ թէ
պատահական գիպումով մը, այլ շա-
րամիտ հրահրներու գործն եղեր է:
Արդարեւ Վանայ տուններն այնպիսի
կերպիւ մը շինուած են, աղիւսով և
հողով, որ անէ մ'եղած հրդեհը գո-
ւարաւ միւս տանը կ'ճարակի, նոյն
իսկ եթէ սաստիկ հով ալ եղած ըլ-
լայ, մինչդեռ այդ հրդեհին գիշերը
բնաւ հով ալ չկայ եղեր, ուստի եւ
անհաւատալի է թէ պարզ գիպում-
ով մ'ալիքքան ասպարէն շէնքեր մէկ
գիշերուան մէջ հրոյ ճարակ ըլլան:

Երբ հրդեհին ծագումը և կի-
մացուի, հաղարաւոր անձինք կ'մեկ-
տեղին դադարաբար, որպէս թէ
կրտիկն առաջին տանելու, բայց
բուն նպատակին հրդեհը ճարա-
կելով աւարի տալու համար: Եւ ա-
բեղը կ'պարտաւորիմք յամօթ և
ի նախատին՝ թէ այս կարգի ան-
ձանց մէջ կայսերական կառավարու-
թեան զինուորներն ալ կ'գնաւին
եղի, որոց պարտքն է հատարակաց
ընկից և կենաց ապահովութեանն ու
պահպանութեանը վրայ հսկել: Մին-
չև իսկ մէկ քանի խանութպաններ,
որք ժամանակ ունենալով իրենց խա-
նութեն ստակ ու վաճառք աղատե-
լով փախչելու, ճանքան այդ զին-
ւորներէն բռնուելով կ'կողոպտուին
ու այնպէս թող կ'որոնին: Այս կեր-
պով արդիւնած ու կողոպտեալ հա-
յազգի մը, փոքր ինչ գէժ գնելուն
համար, այնպիսի ծանր կերպիւ կը
վերաւորուի, որ առած վերքերէն
հեռեալ օրը կ'մեռնի: Ուրիշ մէկ
քանի անձանց գիւղերն ալ վերջէն
աւերակաց ներքեւն կ'դնուին:

Մինակ վաճառքի և ստակի
կորուստը 200,000 ոսկի կ'հաշուեն,
և եթէ ասոնց վրայ աւելցնել ուղուի
այրած տուններուն ու խանութներուն
արժէքն ալ, դուժարը կէս միլիոն
ոսկին կանցնի, որն որ արդարեւ
սոսկալի և անտանելի կորուստ մ'է
30-35 հազար բնակիչ ունեցող քա-
ղաքի մը համար: Զարմանալին սա է
թէ կառավարին փոխանորդը Զիւ-
հիր պէյ բոլորովին անհոգ ու ան-
տարբեր կեցեր է այդ բնդհանուր
խառնակութեան ու շփոթութեանը
միջոցին: Տեսնենք ինչպէ՞ս ինքզին-
քը պիտի արդարացնէ, երբ քննիչ
յանձնաժողովն հոն երթալով գոր-
ծելու սկսի:

Բարեբաղդարար բնակութեան
տներն չուկային խանութներէն զատ:

ուած և հեռի ըլլալով, գոնէ ասոնք
կրցեր են ազատիլ, որով և այժմ ժո-
ղովուրդը բնակելու տուն, և ուսու-
լու պարէն ունի մինչև այս ձմեռն
վերջը, որչափ ինչ որ կրցած էր համ-
բարել այս վերջին ամառը: Արդարեւ
ժողովուրդը անտուն և անօթի մը-
նալով մեռնելու անմիջական վտան-
գի մը տակ չդնուիր, սակայն վեր-
ջագէտ անօթի մնալու օրերն ալ
չատ հեռի չեն, ինչու որ բոլոր ժո-
ղովուրդը առանց դրամագլխոյ և օ-
րապահիկը ճարելու միջոցներէն զուրկ
մնացած է, այնպէս որ այս միճակը
անմիջական օգնութեան և դարմանի
մը կ'կարօտի:

Ս. Պատրիարքը երեկ առաւօտ
մեծ Եպարզութիւն գնաց, Արդ. Պատ-
րիարքարանն բրած այցելութեանն
համար շնորհակալութիւն մատուցա-
նելու:

Միտհալմ փաշայ ալ փոխադարձ
գոհունակութիւն և շնորհակալու-
թիւն յայտնելով Հայոց ազգին կող-
մանէ գտած փառաւոր ընդունելու-
թեանն համար, — «Այն ատիճան
գոհ եղայ որ, մինչև իսկ Վեհ. Սուլ-
թանին ալ իմացուցի իմ այս այցելու-
թիւնս, որն որ նոյնպէս ուրախ ե-
ղաւ» ըսեր է:

Այս առթիւ երբ Ս. Պատրիարքը
վերստին իւր բարձր ուշադրութիւնը
Հայաստանի հարստահարեալ ժողո-
վրդոցը վիճակին վրայ կ'հրաւիրէ,
մեծ Եպարզութեան անմիջապէս հեռագ-
րել կ'ուայ Հայաստանի բոլոր կուսա-
կալաց, խոսիւ պատուիրելով որ այ-
սուհեռեւ անձնապէս պատասխանա-
տու պիտի համարուին դաւառաց
մէջ տեղի ունեցած անտեղութեանց,
և թէ ամեն ջանք պէտք է ի գործ
դնեն հարստահարութեանց առաջին
առնելու համար:

Կիմանամք թէ հանգուցեալ Ա-
րիստակէս օրագրանի քոյրը, բար-
կութեամբ մահմետական կրօնքն
ընդունելուն վրայ վերջէն զլջալով,
իւր որդւոցը հետ միատեղ վերստին
Հայաստանեայց եկեղեցւոյ գիւղի
վերադարձեր է:

Պալատու այժմու քարոզիչ Մը-
խիթարեան Գեոր. Խորէն եպիսկոպոս-
որն որ Եդեսիոյ առաջնորդը ընտրե-
ուած բայց հրաժարած էր երեկ
յիշեալ դաւառէն թախանձադին
հեռագիր մընդունեց, որ զինքն
անպատճառ իւր պաշտօնադատութեան
կ'հրաւիրէ, ճանբու ծախքն և այլ
հարկ եղած պէտքն արդէն յաւա-
րաստուած ըլլան յայտնելով:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Կ'հաւատան թէ Թուոնդի պէյն
ալ որոշեր է օսմ. սահմանադրութիւ-
նը իւր երկրին մէջ ալ գործադրել:

— Բ. Դուռն հասած հեռագրի մը
նայելով, Մէծիար Ումուճիի կողմէն
Քոնֆէրանսին առաջարկութեանց մեր-
ժուելուն լուրը Լոնտոն հասնելուն

պէս, բոլոր անդ. Թերթերն Դրան
այս որոշումը գովելու իմաստիւ յօդ-
ուածներ հրատարակել սկսեալ են:

— Կըսուի թէ Քոնֆէրանսի ծը-
բադրին մերժուելուն առթիւը դեռ-
պանք հաւաքական ծանուցադիր մը
պիտի ներկայացնեն Դրան, յայտնե-
լով թէ մեծ տէրութիւնը Բարիդի
դաշնագրութեամբն ստանձնած
թուրքիոյ ամբողջութիւնը պահպա-
նելու երաշխաւորութենէն ինքզինք
ազատ, եւ այդ պարտականութիւնն
ալ եղծուած կ'համարին:

— Հինգ. տէրութեանց դեսպան-
ներն մինչև ուրբաթ Պոլսէս մեկնե-
լու վրայ ըլլալով, տեղերնին մէջ մէկ
գործակատար թողելու պայմանաւ,
մայրաքաղաքիս դիւանագիտաց դա-
հերէցը Պէլճիքայի դեսպան Պ. Երին-
պէրկը պիտի ըլլայ:

— Սաֆֆէթ փաշայ երեկ Բերայ
եկնելով, դեռ հոս գտնուող դեսպա-
նաց փոխադարձ այցելութիւն տուաւ:

— Ընկղմող անդ. ցորենաբարձ
չողենաւուն ընդհարմանէն վնասուող
եղիկոտ. շագենաւ 60,000 ոսկի փո-
խարկնական տուգանք պահանջեր է
անդ. նաւուն ընկերութեանէն:

— Կըսուի թէ Տաճկներն ալ չը-
նորհակալութեան ուղերձ մը կ'ըս-
տորագրեն եղեր Սըր Հէնրի Իլերթի
մատուցանելու:

— Կայս. պալատան հատոյթն ու
ծախքը մինչև ցարդ կանոնաւոր
կերպիւ մը բռնուած չըլլալով, Պո-
լսչուրի է Գանձուց պաշտօնարանէն
հմուտ սօմարակալ մը յատկացնել
Պալատան ելեմուտքը կրկնաօմարի
դրութեամբ բռնելու համար:

— Սապահ կըսէ թէ կիր. օր
20,000 ոսկի և 40,000 Պոսկույ թըղ-
թագրամ զրկուեր է Հերսէքի օսմ.
բանակին, նոյն օրը 25 մետուկ ալ
թըղթագրամ զրկուեր է Պաթում:

Մեզ այնպէս կ'թուի թէ Պա-
թում զրկուած 25 մետուկը ուղ-
մամթերք ըլլալու է և ոչ թէ թուղթ:

— Մանր թղթագրամներն ալ
վաղը կամ միւս օր կ'ենեն չըջարե-
րութեան:

— Առջի օրը երկու զինուորա-
կան՝ Խասդիւղ Հալլը Զոլլը Հայազ-
գի ծխութաճառի մը խանութն եր-
թալով, 1 ծրարի համար 5 սոց թուղթ
մը աւրել տալ կուղեն պղինձով:

Հայազգին պղինձ ստակ չու-
նենալը առարկելով, զինուորք խել
մը անարդական խօսքերէն Ետքը
կառնեն ծրարն Պոլ չվճարած կ'մեկ-
նին: Խանութպանն Ետեւուն եր-
թալով երբ ծխախոտին քաւէքը կը
պահանջէ, զինուորներէն մին դաշոյն
մը հանելով հայազգին զարնել կըս-
պաւնայ, հապիւ մտաւայ մնալա-
ճառն ու խանութպանը վրայ հաս-
նելով կաղատեն հայը զինուորաց
ձեռքէն:

Առնք ճանբանին շարունակելով
Հասքէոյ կերթան, ուր կիմանամք
թէ միւսնոյն թուղթը բռնի աւրել
տալու պատճառաւ յայն ծխախ-
ճառի մը հետ գոթելով զայն զարկեր
վիրաւորեր են:

Ղալաթիա ԳԾ. 11 Յունվար
ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց	12 23
Գող	12 21
Բարձր գին	12 26
Ցած գին	12 20

Փոխ. 63/	Փր. 75
» 65 /	» 74
» 69 /	» 53 50
» 75 /	» 57 —
Գանձատու	20.10
Սուրճի ժեշերալ	2.50
Սուրճի թիթում	2.05
Պանք ալ Գոնաթ.	5-10
Գրեթի ժեշերալ	2-50
Թրամիլէյ	1-4)
Բուս. Երկաթուղի	55-50
Բուս. Կտրու	
Գոնա.	
Տոկոս	0/0 2-15
Ըրբոր.	2-4
Հեղափոխ.	—

ԸՆԹԱՑ-Ի ԴՐԱՄՈՑ

(Օւմ. 100 րէ. 4-2-1)	
Անգղ. ոսկի	163.50
Դաղը.	57.35
Բօլ	83.10
Գարաթն արծաթ	16.25
» Թղթաղբալ	14.
Գրեթի	51.20
Հինգնոց	11.20
Մեթալիք	12 50
Ճերմակ մեծիս	4. 18
Պղինձ	165.—
Թղթաղբալ	դոցուած 160.10

ՉՈՐԵՔԻՆԵՐՆԵՐ

Դ. Ի. Ի. Ա. Ն. Ա. Կ. Ա. Ն.

ՕՐԱՑՈՑՑ

ՉԱՐԴԱՐՆԱՆ

Առևտրական սենեակներու և սրահներու մէջ գրուելու համար յատկապէս շինուած դարձարուն այս օրացոյց տախտակը, որ (Գ. Տ.) Յունվ. 15-ն՝ այսինքն 76 գեղամ. 20-էն կսկիսի ամբողջ մէկ տարուան համար, այս տարի ևս ի լոյս ընծայուեցաւ։
Կեդրոնատեղին է Կ. Պօլիս Սուրբան-Համամ, Զարդարեան Գործարան թիւ 14։

ՄՈՎԷՆ ԶԸ ԲՈՆՈՐԵԼՈՒ ԴԵՂ

Բաղադրութեամբ

Լ. ՏՐԻՆԵՍ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ

Մովսիսն ճանքորդաց համար անհրաժեշտ եղած սոյն հեղուկը որ ամեն անգամ ծովէ բռնուելուն մէկ խահուէի դգալ մը սոյն գեղէն առնելով, կրկն չափովը պարզ ջրի մէջ խառնելով խմած ատենը մարդ վերադառնի իւր հանգարտ ու առողջ վիճակը կատարանայ, կը գտնուի Լ. Տրինեսայի դեղարանը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, թիւ 108 մէկ շէշ 2 ու կէս ֆր. գնով։

ՄԻՆԱՍԵՆԻՆ ՄԱՂԱՋԱՆ ԳՏՆՈՒՄ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին խառնուէն ներք բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կ'որոշածուի ու բաղմամբիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բըժըշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է։

Ամեն տեսակ փոքի, Ստամբուլի, մէջքի կամ Աղիքներու ցաւեր, ու նաև Թանջք, Գօլէրա և այլ ամառուան հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու ևն հետեւեալ կերպով։ Կէս դաւաթ շուրի մէջ զիր ասուրի գրգալէն աւելի չաքար, վրան լեցուր անուշի գրգալ մը ֆանտաէ, աղէկ մը խառնէ ու խմէ։ Կոկորդի հիւանդութեանց և Ուռնցքի համար դեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կոմերէ կու ժամը հեղ մը մէկ կամ երկու անուշի գրգալ սոյն բաղադրութիւնէն խմէ։ Յօդացաւի բիւմարիով, Ոտքի ցաւի, Ստամբուրի ու տեսակ տեսակ կուսակի ցաւերու համար դուրսէն ֆանտաէ քսելով աղէկ մը շինելու է։ Աղուայի ցաւի համար քիչ մը բամպակ ֆանտաէի մէջ թափելով ցաւած ակուային վրայ դնելու է։

Ամեն տեսակ երբոր ցաւի մը համար դուրսէն ֆանտաէ քսել հարկ ըլլայ, եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կ'ըլլայ։

Մարմնայն այրուած կամ ճըմուած տեղերը շփելիւ համար վտանգը պատահածին պէս ֆանտաէն վրան աղէկ մը լիցնելու է։ Դանակով ևլն, կտրուած վէրքերը բժշկելու համար արիւնը չի սրբած շուտով մը վէրքը կապելու և կապին վրայ լին ֆանտաէ լեցնելու է մինչև որ բա մը թրջի։ Ֆանտաէն նաև արեան շրջանը կաւազացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը զրօացընէ։

Այս դեղին օդադարութեանը վրայ երկարորէն գրել աւելորդ կը համարենք. գործածողները զայն միշտ կը գովեն, ու գողը կրնայ անձամբ փորձել. դինն ածան է։ Կը ծախուի Միկայէան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալաթիա Կ. Պօլս ։

ՇԱՀԷՆԵՆ Ի ՄԻՊԻՐ

ԿԱՄ

ԳԱՂԱՋԱՋԱՆ ՀԱՅԸ

ԳՐԵՑ

Ս. ՏԵՐ ՍԱՐԳՍԵՆՑ

Ներսէս Ե. Կաթողիկոսի օրով, իւր ազաւամբող դաղաբարացն համար Սեպեմբրիա արքայի Շատախի Շահէնի կէնսագրութեանը հետ, մեր աղագային դաւառական, ընկերական և ընտանեկան հին և նոր կենաց յատուկ նկարագիրն ընող վիպասանական ձևի տակ յօրինուած ընտիր և հետադրորդական աշխատութիւն մնէ 408 երեսէ բաղկացեալ, յորում ժրաջան հեղինակըն դւ առական կենաց նկարագիրն հետ չէ զընացած նաև մեր գաղաւթական կենաց ձոյս բարձրաններու ու ոճերուն մէջէն ընտրելագոյններն առնելով հայ բանասիրաց իւր ճաշիկ ներկայացընէ։

Հետաքրքրական ընթերցման արժանի սոյն դերքը կ'գտնուի զլիաւորաբար Կ. Պօլիս Նէնի ճամբ փողոց Զինկիրէր ճատտէսի Ս. Գ. Եաղմաճեանի գրատունը և բոլոր գրավաճառաց քով։

Գին 2ուկէս Փրանք։

ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ՍԵՐԱՅՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՆԵՑ

Գրեաց

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

ՄԷԼԱՆՕԺԷՆ

ԵՂԱՋՈՒՐ

ՃԵՐ ԱԿ ԱԶԵՐ ՆԵՐԿԵԼՈՒ

Այս դեղը, որ մէկ վայրկեանի մէջ և ամեն գոյնով կը ներկէ ճերմա մաշկերն ու մարմնքներն, առանց վնասելու մեթին և առանց անախտութեան և է հոտ մ'առնեալու, փորձուած յատկութիւն մ'առնեալով կը գտնուի Տէրա Սուտայի, Զօպանեանի և Գիւլիքեանի դեղարանները։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՔԵՐԱԿԱՆ

ՊԵՐՊԵՐՆԱՆ

Ի ՊԵՏ ՄԱՆԿԱՆՑ

Մրուեստագէտ հրատարակչին ձեռքը փորագրեալ և կալվածքաւթի եղած ընտիր և մարմն 150 հատ պատկերօք, մաքուր թղթի վրայ աղագրութեամբ, 18 երեսէ բաղկացեալ նոր այլութեամբ մէկ, սոյն մրեակ գնոյն վրայ խօսելով տակաւ Ամերիկայի մէջ անգամ առանկ գործ մը սոյնայն ածանոթեամբ տեսնուած չէ։

Կեդրոնատեղին է Սուրբան-Համար Զարդարեան գործարան թիւ 14, Կ'գտնուի նաև բոլոր գրավաճառաց քով։

Գին 1 դոլար

Գպրոցաց համար 100ին 10 դրղլ

Խոսքէօյոտէ Բրթէնթանթ Ժողովարանին իթ խալիւտէ պուլունան վաղ պիր արսա սաթլըդ օլուպ, վէ իսթէյէնէ իսթէտիլի մեդտարը վէրիլէպիլէճէլլինաէն, գիտէ մա լիւմաթ ալմադ իսթէյէնէր Ղալաթաթա Մինասեան Ամերիկան մա դաղասընտա Մինասեան Պետրոս աղայա միւրաճաթ իլլէմէլէրի իրան օլունուր։

ԱԶ Դ

Թղթաղբամի գնոյն անկանոնութեանը պատճառաւ որոշեցինք

1) Յունվ. 3-էն սկսեալ, թերթերն առա գինը 30 փր. բնել։

2) Կարճօրեայ բաժանորդագրուած թիւն ալ ընդունիլ, 40 թիւ թերթի համար կանխիկ մէկ 20-ից թուղթ առնելով։